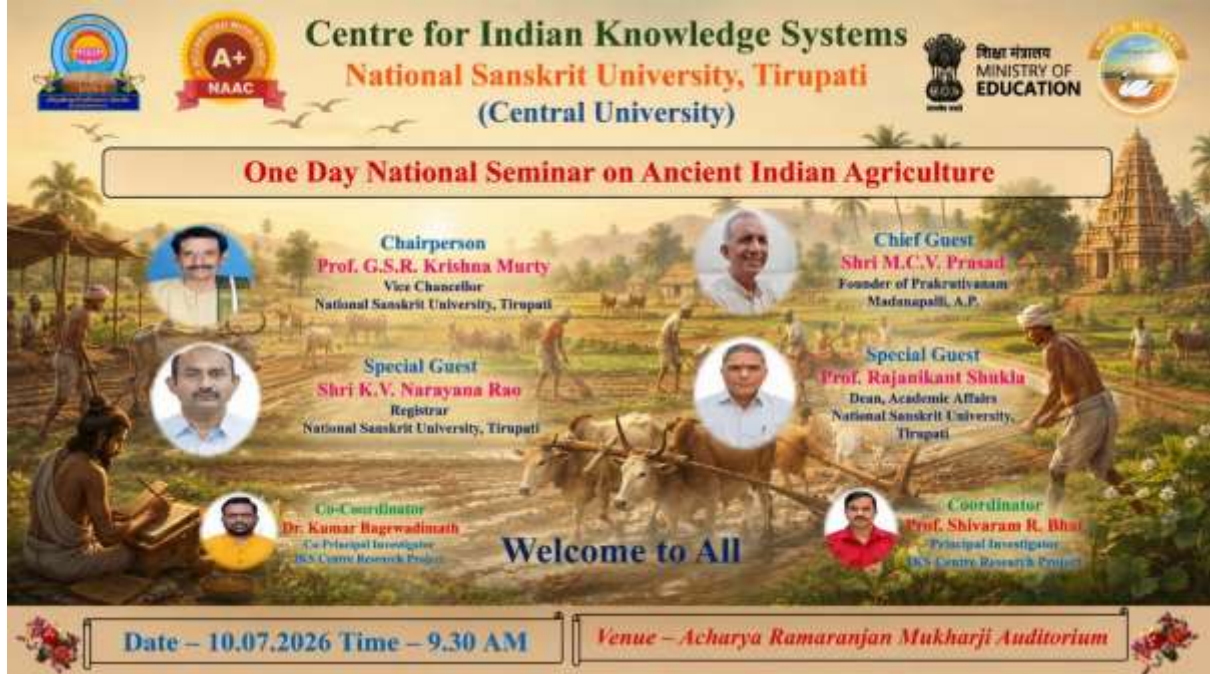

Centre for Indian Knowledge Systems
National Sanskrit University, Tirupati
(Central University)

One Day National Seminar on Agriculture in Indian Knowledge Systems

Date – 10.07.2026

Report

Inauguration Function -

The Centre for Indian Knowledge Systems (CIKS), National Sanskrit University, Tirupati (Central University) successfully inaugurated the One Day National Seminar on "**Ancient Indian Agriculture**" on **10 July 2026** at the Acharya Ramaranjan Mukharji Auditorium. The inaugural session was graced by **Shri M.C.V. Prasad**, Founder of Prakrutivanam, Madanapalli, as the Chief Guest, while **Prof. Rajanikant Shukla**, Dean, Academic Affairs, National Sanskrit University, Tirupati, and **Shri K.V. Narayana Rao**, Registrar, attended as the Special Guests.

In his inaugural address, **Shri K.V. Narayana Rao** highlighted the rich agricultural heritage of the Indus (Sindhu) Civilization, emphasizing the deep connection between the monsoon, farming practices, and Indian Knowledge Systems (IKS). He explained how ancient Indian agricultural traditions evolved in harmony with nature and stressed the

importance of preserving this knowledge for future generations.

Delivering the keynote address, **Shri M.C.V. Prasad** spoke on the importance of traditional food systems, natural farming, and sustainable lifestyles rooted in Indian culture. He elaborated on how ancient Indian texts provide valuable guidance on agricultural practices, food habits, and harmonious living with nature. He also shared inspiring examples

from African farming communities, comparing their sustainable agricultural practices with

those described in Indian knowledge traditions, and encouraged participants to adopt eco-friendly farming methods and a nature-centric way of life.

The inaugural programme was coordinated by **Prof. Shivaram R. Bhat**, Principal Investigator, and **Dr. Kumar Bagewadimath**, Co-Principal Investigator, of the Centre for Indian Knowledge Systems Research Project. The programme witnessed the active participation of 75 faculty members, research scholars, students, and academicians, making the inaugural session a meaningful beginning to the seminar.

07 Technical Sessions –

The technical sessions featured distinguished scholars presenting their research on agricultural concepts found in various Indian knowledge traditions. Prof. Niranjan Mishra delivered a lecture on "शुक्लयजुर्वेदे कृषिविचारः", followed by Dr. Girijaprasad Shadangi, Head, Deptat. Of Samaveda, Shri Venkateswara Vedic University, Tirupati on "सामवेदे कृषिविचारः". Dr. R. Subrahmanya Bhide, Assistant Professor, Dept. of Apastambha Paurohitya, Shri Venkateswara Vedic University, Tirupati presented on "कृष्णयजुर्वेदे कृषिविचारः", while Dr. Balabhadra Upadhyay, Assistant Professor, Dept. of Atharvaveda, Shri Venkateswara Vedic University, Tirupati spoke on "अथर्ववेदे कृषिविचारः". Prof. A. Sripada Bhat, Professor (Retd.),

Dept. of Jyotish and Vastu, National Sanskrit University, Tirupati delivered an insightful lecture on "ज्योतिषे कृषिविचारः", followed by Prof. Narayan Pujar, Professor, Dept. of Dvaita Vedanta, National Sanskrit University, Tirupati on "अर्थशास्त्रे कृषिविचारः". The final technical session was presented by Prof. Paramita Panda, Professor & Head, Dept. of Puranetihasa, National Sanskrit University, Tirupati on "महाभारते कृषिविचारः".

Valedictory Function -

The valedictory function of the One-Day National Seminar on "**Agriculture in Indian Knowledge Systems**", organized by the Centre for Indian Knowledge Systems (IKS), National Sanskrit University, Tirupati, was held successfully with **Prof.**

Rajanikant Shukla, Dean, Academic Affairs, National Sanskrit University, Tirupati, presiding as the Chairperson.

At the outset, **Prof. Shivaram R. Bhat,** Principal Investigator of the IKS Centre Research Project and Coordinator of the Seminar, presented a comprehensive report highlighting the objectives, academic sessions, and outcomes of the seminar. He appreciated the enthusiastic participation of scholars, faculty members, and delegates.

On behalf of the participants, **Mr. Josimuddin Shiekh** and **Ms. Rekha Shit** shared their valuable feedback and expressed their appreciation for the insightful deliberations on the relevance of Indian Knowledge Systems in the field of agriculture.

In his valedictory address, **Prof. Rajanikant Shukla** emphasized the importance of integrating traditional Indian agricultural wisdom with modern scientific innovations to achieve sustainable agricultural development. He encouraged research scholars to visit

villages, engage directly with farming communities, and gain practical knowledge of agricultural practices, thereby bridging the gap between traditional knowledge and contemporary research.

The programme concluded with a formal vote of thanks delivered by **Dr. Kumar Bagewadimath**, Co-Coordinator of the Seminar, who expressed gratitude to the distinguished speakers, participants, faculty members, organizing committee, and the university administration for their wholehearted support in making the seminar a grand success. He also served as the Master of Ceremonies for the Inaugural and valedictory Function.

Participation certificates were distributed to all registered participants during the valedictory function, marking the successful conclusion of the seminar.

The seminar featured insightful deliberations on the scientific, ecological, philosophical, and cultural dimensions of Indian agricultural traditions, highlighting their significance for sustainable development and contemporary agricultural practices. The programme was successfully coordinated by **Prof. Shivaram Bhat** and **Dr. Kumar Bagewadimath**, Centre for Indian Knowledge Systems. 80 Participants were participated in the seminar. The Centre extends its heartfelt gratitude to all the distinguished speakers, participants, faculty members, and the organizing committee for making the seminar a grand success.

Sr.No.	Name of the Recourse Person	Topic
1.	Prof. Niranjana Mishra	शुक्लयजुर्वेदे कृषिविचारः
2.	Dr. Girijaprasad Shadangi	सामवेदे कृषिविचारः
3.	Inauguration	-
4.	Dr. Subrahmanya Bhide	कृष्णयजुर्वेदे कृषिविचारः
5.	Dr. Balabhadra Upadhyay	अथर्ववेदे कृषिविचारः
6.	Prof. A. Sripada Bhat	ज्यौतिषे कृषिविचारः
7.	Prof. Narayan Pujar	अर्थशास्त्रे कृषिविचारः
8.	Prof. Paramita Panda	महाभारते कृषिविचारः
9.	Valedictory	-

Session Links -

https://youtube.com/playlist?list=PLDp4W-CoEbXc&si=kP1Ma18lQqfD_mX2

1. <https://youtu.be/EIKURy0OLNU?list=PLDp4W-CoEbXc> – Session 1
2. <https://youtu.be/XF6CJU2csnk?list=PLDp4W-CoEbXc> – Session 2
3. <https://youtu.be/fwBqmXxYGk4?list=PLDp4W-CoEbXc> – Inauguration Session 3
4. <https://youtu.be/8FtUdplY2Q4?list=PLDp4W-CoEbXc> – Session 4
5. <https://youtu.be/hpsPz4ykpKA?list=PLDp4W-CoEbXc> – Session 5
6. <https://youtu.be/fkDspBD-qal?list=PLDp4W-CoEbXc> – Session 6
7. <https://youtu.be/hW1BUQmKio4?list=PLDp4W-CoEbXc> – Session 7
8. <https://youtu.be/WYtEubjQ3ZI?list=PLDp4W-CoEbXc> – Session 8
9. https://youtu.be/lxU_CiyqzG8?list=PLDp4W-CoEbXc – Valedictory Session 9

స్వామిని దర్శించుకోగలుగుతున్నారు. ఇదిలా ఉంటే సర్వదర్శనం బోధన కలిగిన బుద్ధులు గుర్తే శివదిన సమయానికి మాత్రమే క్యూలోకి వెళ్లాలని బీజేపీ విజ్ఞప్తి చేస్తోంది. కేటాయించిన సమయా గురించే ముందు వెళ్లిన వారిని క్యూలోకి అనుమతించడంపై స్పష్టంచేసింది.

ప్రకృతి వ్యవసాయం శ్రేయస్కరం

మాట్లాడుతున్న ప్రకృతి వనం ప్రసాద్

తిరుపతి నిజీ : ప్రకృతితో మమేకమైన వ్యవసాయమే బాని భారతానికి శ్రేయస్కరమని ప్రకృతి వనం వ్యవస్థాపకుడు ఎం.సి.వి. ప్రసాద్ తెలిపారు. శనివారం జాతీయ సంస్కృత వర్సిటీ వేదికగా భారతీయ జ్ఞాన పరిషత్‌లో వ్యవసాయం అనే అంశంపై చర్చా కార్యక్రమం నిర్వహించారు. ముఖ్యఅతిథిగా విచ్చేసిన ఎం.సి.వి. ప్రసాద్ మాట్లాడతూ భారతీయ ఆహారం, సహజ వ్యవసాయం, తీవ్ర వాతావరణం, ప్రాచీన గ్రంథాలలో పేర్కొన్న వ్యవసాయ సూత్రాలకు ప్రత్యేక ప్రాధాన్యత ఉందని వెల్లడించారు. ప్రతి ఒక్కడూ వాటిని పాటించాలని కోరారు. సంపూర్ణ ఆరోగ్య రక్షణకు ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని కొనసాగించాలని సూచించారు. ఆక్రికా దేశాల్లో అమలవుతున్న సహజ వ్యవసాయ విధానాలను ఉదాహరణగా తీసుకోవచ్చని తెలిపారు. ప్రాచీన భారతీయ వ్యవసాయ జ్ఞానం ప్రకృతి ఆధారితమైందని, నేటి సమాజానికి అది ఎంతో ఉపయోగపడుని వెల్లడించారు. అనంతరం సదస్సులో పలువురు పండితులు తమ పరిశోధన పత్రాలను సమర్పించారు. కార్యక్రమంలో రిజిస్ట్రార్ కే.వి. నారాయణరావు, డీన్ ప్రొఫెసర్ రజనీకాంత్ శుక్లా, అధ్యాపకులు నిరంజన్ మిశ్రా, గిరిజాప్రసాద్ కడంగి, సుబ్రహ్మణ్య బిజ్జె, బాలభద్ర ఉపాధ్యాయ, శ్రీపాద భట్, చాక్లర్ శివరామ్‌భట్ పాల్గొన్నారు.

సంస్కృత వర్సిటీలో వ్యవసాయంపై జాతీయ సదస్సు

తిరుపతి విద్య జూలై 11

ప్రభాత వార్త
తిరుపతిలోని రాష్ట్రీయ సంస్కృత విశ్వవిద్యాలయంలో భారతీయ జ్ఞాన సంప్రదాయంలో వ్యవసాయం అనే అంశంపై ఒక రోజు జాతీయ సదస్సు శుక్ర వారం ఘనంగా నిర్వహించబడింది. వర్సిటీకి చెందిన భారతీయ జ్ఞాన పరిషత్ కేంద్రం ఆధ్వర్యంలో జరిగిన ఈ సదస్సులో 75

మంది అధ్యాపకులు, పరిశోధక విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు. సదస్సుకు ముఖ్య అతిథిగా హాజరైన మదనపల్లి ప్రకృతివనం వ్యవస్థాపకులు ఎం.సి.వి. ప్రసాద్ ప్రసంగిస్తూ.. ప్రాచీన గ్రంథాలలో పేర్కొన్న వ్యవసాయ సూత్రాల ప్రాముఖ్యతను వివరించారు. ఆఫ్రికా దేశాలలోని సహజ వ్యవసాయ విధానాలను ఉదాహరణగా పేర్కొంటూ, ప్రకృతితో మమేకమైన సాగు పద్ధతులను అవలంబించాలని సూచించారు. ప్రత్యేక అతిథిగా పాల్గొన్న వర్సిటీ రిజిస్ట్రార్ కె.వి. నారాయణరావు మాట్లాడుతూ, సింధు నాగరికత నాటి ప్రాచీన భారతీయ వ్యవసాయ జ్ఞానం ప్రకృతి ఆధారితమైనదని, నేటి సమాజానికి కూడా అది ఎంతో ఉపయుక్తమని పేర్కొన్నారు. డీన్ ప్రొఫెసర్ రజనీకాంత్ శుక్లా భారతీయ జ్ఞాన సంప్రదాయాలపై పరిశోధనలను ప్రోత్సహించాలన్నారు. అనంతరం జరిగిన సాంకేతిక సమావేశాలలో ప్రొ. నిరంజన్ మిశ్రా, డా. గిరిజాప్రసాద్ పడంగి, డా. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్య భిడే, డా. బలభద్ర ఉపాధ్యాయ, ప్రొ. ఎ. శ్రీపాద భట్, ప్రొ. నారాయణ పూజార, ప్రొ. పరిమితా పండా తదితర ప్రముఖ పండితులు వేదాలు, అర్థశాస్త్రం, మహాభారతంలో వ్యవసాయానికి ఉన్న శాస్త్రీయ, పర్యావరణ ప్రాధాన్యతలపై విశ్లేషణాత్మక ఉపన్యాసాలిచ్చారు. ఈ సదస్సును డా. శివరాం భట్, డా. కుమార బాగేవాడిమర సమన్వయం చేశారు.

ప్రకృతితో మమేకమైన వ్యవసాయం శ్రేయస్కరం

తిరుపతి విద్యజ్ఞాన మేలమ్మన్ ప్రకృతితో మమేకమైన వ్యవసాయ పద్ధతులు భారతదేశానికి శ్రేయస్కరమని ప్రకృతివనం వ్యవస్థాపకులు ఎం.సి.వి. ప్రసాద్ పేర్కొన్నారు. జాతీయ సంస్కృత వర్సిటీ వేదికగా శనివారం భారతీయ జ్ఞాన పరిషత్ కేంద్రంలో ఆధ్వర్యంలో భారతీయ జ్ఞాన పరిషత్ కేంద్రంలో వ్యవసాయం అనే అంశంపై జరిగిన చర్చా కార్యక్రమంలో ఆయన ముఖ్యఅతిథిగా పాల్గొని మాట్లాడారు. భారతీయ ఆహారం, సహజ వ్యవసాయం, భారతీయ తీవ్ర వాతావరణం, ప్రాచీన గ్రంథాలలో పేర్కొన్న వ్యవసాయ సూత్రాలకు ప్రత్యేక ప్రాధాన్యత ఉందని వాటిని పాటించాల్సి

అవసరం ఉందన్నారు. సంపూర్ణ ఆరోగ్య రక్షణకు ప్రకృతి వ్యవసాయం కొనసాగించాలని సూచించారు. ఆక్రికా దేశాలలో అమలవుతున్న సహజ వ్యవసాయ విధానాలను ఉదాహరణగా పేర్కొంటూ, ప్రకృతితో మమేకమైన వ్యవసాయ పద్ధతులను అవలంబించాలని సూచించారు. ప్రాచీన భారతీయ వ్యవసాయ జ్ఞానం ప్రకృతి ఆధారితమైనదని, నేటి సమాజానికి అది ఎంతో ఉపయుక్తమని పేర్కొన్నారు. అనంతరం సదస్సులో ప్రముఖ పండితులు తమ పరిశోధనా పత్రాలను సమర్పించారు. ఈ కార్యక్రమంలో రిజిస్ట్రార్ కే.వి. నారాయణరావు, డీన్ ప్రొఫెసర్ రజనీకాంత్ శుక్లా, అధ్యాపకులు నిరంజన్ మిశ్రా, గిరిజాప్రసాద్ పడంగి, సుబ్రహ్మణ్య భిడే, బాలభద్ర ఉపాధ్యాయ, శ్రీపాద భట్, చాక్లర్ శివరామ్‌భట్ పాల్గొన్నారు.

డా. అధ్యాపకులు నిరంజన్ మిశ్రా, గిరిజాప్రసాద్ పడంగి, సుబ్రహ్మణ్య భిడే, బాలభద్ర ఉపాధ్యాయ, శ్రీపాద భట్, చాక్లర్ శివరామ్‌భట్ పాల్గొన్నారు. 75 మంది అధ్యాపకులు, పరిశోధక విద్యార్థులు, విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు.